

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1951

Nábřeží Závodu míru 1951, 530 02 Pardubice

Identifikátor školy: 600 096 564

Termín konání orientační inspekce: 12. – 16. květen 2003

Čj.:	102 175/03-2651
Signatura:	oj2cw107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1951, která je od 1. ledna 1994 na základě usnesení Zastupitelstva města Pardubic příspěvkovou organizací, sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Kapacita základní školy je 640 žáků. V letošním školním roce navštěvuje školu 593 žáci rozdělených do 23 tříd. Výuka probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola, učební plán pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků, čj. 16 333/96-22-21, s výjimkou poloviny třídy VI.B a celé IX.C, kde se vyučuje podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Škola nabízí a uskutečňuje rozšířenou výuku anglického, francouzského, německého a ruského jazyka. Vzhledem k dlouhodobé pracovní neschopnosti některých pedagogů a plánovaným výchovně-vzdělávacím akcím pro žáky školy, nemohla být inspekční (hospitační) činnost, zejména v cizích jazycích, provedena v celém plánovaném rozsahu.

Škola je členem Associated Schools Project UNESCO.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve vybraných vyučovacích předmětech – v anglickém, francouzském, a německém jazyce, v konverzaci anglickém jazyce, dále v českém jazyce a výtvarné výchově na 1. stupni, matematice, fyzice a chemii na 2. stupni,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve vyučovacích předmětech anglický, francouzský a německý jazyk, konverzace v anglickém jazyce, český jazyk a výtvarná výchova na 1. stupni, matematika, fyzika a chemie na 2. stupni,
- průběhu a výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech anglický, francouzský a německý jazyk, konverzace v anglickém jazyce, český jazyk a výtvarná výchova na 1. stupni, matematika, fyzika a chemie na 2. stupni.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Z jedenácti vyučujících cizím jazykům v době inspekčního výkonu vyučovalo angličtině celkem šest vyučujících, podmínky odborné a pedagogické způsobilosti z nich splňovala pouze jedna učitelka, která vyučuje anglické konverzaci. Jedna vyučující angličtiny je studentkou Fakulty humanitních studií a vykonává ve škole povinnou jednoroční studijní stáž, a proto dosud nesplňuje podmínky předepsané vyhlášky. Výuka francouzského a německého jazyka byla zajištěna plně kvalifikovanými vyučujícími, kteří splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a daný předmět vystudovali na vysoké škole. Vzhledem k absenci vyučujících v době inspekce nebyl ruský jazyk předmětem hodnocení.

Český jazyk a výtvarná výchova na 1. stupni jsou vyučovány 12 pedagogy s pedagogickou a odbornou způsobilostí, jedna vyučující ji nesplňuje.

Předměty matematika, fyzika a chemie na 2. stupni vyučují učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku těchto předmětů. Výjimkou je matematika ve dvou 6. třídách, kde učitelka nesplňuje potřebné kvalifikační podmínky.

Základní škola má dlouhodobě ujasněnou celkovou základní strategii svého zaměření s akcentem na výuku cizích jazyků. Hlavním dokumentem, ze kterého vychází další plánování činnosti školy je Koncepce rozvoje Základní školy Závodu míru Pardubice. Ve spolupráci s grémiem (ředitel, zástupci, výchovná poradkyně, předsedové předmětových sekcí, zástupce školní družiny a školní knihovnice) a žakovským parlamentem zpracovalo vedení školy Pracovní program pro školní rok. Tento pracovní program je součástí vzdělávacího projektu ASP UNESCO. Organizační rozpracování tohoto materiálu s přesnými termíny a osobní zodpovědností za plnění úkolů je obsahem pracovních plánů na jednotlivé měsíce. Měsíční plány jsou dokladem mimořádně velké nabídky v mimoškolních výchovně-vzdělávacích aktivitách. Mimo každotýdenních porad vedení školy se střídavě 1x za měsíc konají provozní porady a jednání grémia. Dle zápisů z jednání předmětových sekcí sledovaných předmětů lze konstatovat, že jejich činnost je účelná. Rezervy jsou ve spolupráci mezi jednotlivými sekcemi (např. koordinace plnění osnov mezi matematikou a fyzikou v 6. ročníku). Péče o začínající a nekvalifikované učitele není systematická, chybí cílená hospitační činnost a metodická pomoc ze strany kvalifikovaných a zkušených pedagogů. Vedení školy provádí kontrolní činnost podle Pracovního sešitu ředitele školy – obecně zpracované pomůcky, bez konkrétního plánu kontrolní činnosti zpracovaného pro podmínky dané školy. Hospitační činnost vedení školy je dle zápisů v třídních knihách poměrně častá, z hospitací jsou pořizovány záznamy. Přiznávání nenárokových složek platů zaměstnanců školy se řídí písemně zpracovanými kritérii pro stanovení osobních příplatků. Učitelé se účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (zejména souvisejícím s cizími jazyky), škola sama pravidelně pořádá vzdělávací akce sloužící ke vzdělávání nejen pedagogů vlastní školy. Pedagogové školy se účastní seminářů ASP UNESCO. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 poskytuje informace požadované dle § 17e, odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Přestože v základních dokumentech činnosti si škola klade za cíl respektovat Deklaraci práv dítěte, obsahuje Režim školy pro žáky ZŠ Závodu míru (v podstatě školní řád) spíše zákazy a příkazy. Organizační řád, organizační struktura a náplně práce vedoucích pracovníků jednoznačně a srozumitelně popisují jejich povinnosti a práva.

Vnitřní informační systém je funkční, výrazně se na něm podílí i žakovský parlament. Rodiče jsou informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí pomocí žakovských knížek, notýsků, na třídních schůzkách (3 během školního roku) a na konzultačních hodinách (2). Při zahájení školního roku rodiče obdrželi informační brožuru o školním roce 2002–2003. Ta obsahuje mimo organizace školního roku těž nosné programy na školní rok, informace o nepovinných předmětech a kroužcích, informace výchovného poradce, informace o školní jídelně, školní družině a školní knihovně i Desatero pro rodiče při prevenci negativních vlivů. Ve škole je v určené dny k dispozici psychologka z Pedagogicko-psychologické poradny Pardubice. Škola pravidelně informuje o své činnosti často ve sdělovacích médiích.

Po 30. červnu 2003 odchází stávající ředitel školy do starobního důchodu.

Přestože ve výuce cizích jazyků (zejména v anglickém jazyce) působí velký počet učitelů bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti, jsou celkově personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH
--

Pro výuku cizích jazyků slouží kmenové třídy a jedna jazyková učebna je určená pro výuku angličtiny, druhá pro výuku německého jazyka. V učebnách se nacházejí mapy příslušných jazykových oblastí a četné nástěnné tabule demonstrující základní mluvnická paradigmata. V učebně jazyka německého jsou k dispozici slovníky, které ale vzhledem k roku vydání neodpovídají pravopisné normě. Nové slovníky jsou pouze v kabinetu německého jazyka. Slovníky pro výuku anglického i francouzského jazyka jsou rovněž v kabinetech učitelů. Obě dvě jazykové učebny jsou vybaveny příslušnou didaktickou technikou. Každý vyučující má radiomagnetofon, vhodné audiokazety a velké množství odborného a podpůrného materiálu, a to odborné příručky, časopisy a knihy. Didaktická technika do sledované výuky zapojena nebyla. Pro moderní didaktickou techniku chybějí videokazety s reáliemi daných zemí. Audio-vizuální pomůckou pro výuku o zemích příslušné jazykové oblasti je pouze jedna videokazeta s reáliemi pro každý vyučovaný jazyk. Chybí reálie Rakouska, Švýcarska, Anglie atd. Kromě jednoho výukového jazykového programu pro výpočetní techniku nemá škola už žádný jiný. Pomůcky kabinetu anglického, německého i francouzského jazyka jsou zastaralé.

Výuka na 1. stupni probíhala v příjemně upravených učebnách, vyzdobené výtvarnými pracemi žáků a obrazovým materiálem. Žáci mají k dispozici několik druhů pracovních sešitů, se kterými často pracují. Radiomagnetofony umístěné ve třídách učitelky využívají. Pozitivní je funkčnost chodeb, kde jsou vytvořené relaxační koutky pro žáky i učitelky. Zázemí pro výuku českého jazyka (ve všech ročnících) vytváří velmi dobře fungující žákovská knihovna, její členité uspořádání a široká nabídka knih.

Matematika je vyučována v kmenových třídách, fyzika a chemie v odborné pracovně, ve které je starší, poškozený žákovský nábytek a nefunkční rozvod energií do žákovských stolků. Množství učebních pomůcek pro matematiku, fyziku a chemii umožňuje realizovat přijatý výchovně-vzdělávací program. V několika sledovaných hodinách těchto předmětů bylo účelně ke zkvalitnění vzdělávacího procesu využito projekce zpětným projektoem. Videoprogramy při výuce nebyly použity. Ve fyzice v 6. ročníku jsou používány učebnice zastaralé, pro současnou výuku nevhodné.

Vzhledem k malému počtu počítačů (12 ks) a velikosti školy, lze výpočetní techniku a výukové programy ve vyučovacích hodinách jednotlivých předmětů využívat pouze s velkými obtížemi.

Výzdoba vestibulu a chodeb školy je nápaditá, esteticky na vysoké úrovni. Má zároveň i účel informační o výsledcích v soutěžích a pestré činnosti žáků. K relaxaci a kompenzaci psychické a fyzické zátěže žáků ve vyučovacích hodinách je jim o přestávkách umožňován volný pohyb v prostorách školy, o velké přestávce mohou též využít sportovní areál školy.

Celkově jsou materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE V CIZÍCH JAZICÍCH, V ČESKÉM JAZYCE A VÝTVARNÉ VÝCHOVĚ NA 1. STUPNI, NA 2. STUPNI V MATEMATICE, FYZICE A CHEMII
--

Realizace vzdělávacích programů

Učební plány vzdělávacích programů Základní škola i Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků jsou realizovány v souladu s těmito programy. Třídy s rozšířeným vyučováním jazyků mají v předmětech dějepis, přírodopis a chemie jednu hodinu týdně navíc nad celkový požadovaný minimální počet hodin v 6. – 9. ročníku. Osnovy ve sledovaných předmětech jsou plněny v souladu se zvolenými výchovně vzdělávacími programy. Výjimku tvoří výuka českého jazyku v 5. ročníku, neboť ve školním roce 2002/2003 probraly třídy

V. A – ve 27. týdnu, V. B – ve 28. týdnu a V. C – ve 29. – 30. týdnu učivo druhy číslovek a skloňování číslovek základních, které je úpravami přesunuto do šestého ročníku. Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy žáků ve sledovaných předmětech.

Jako nadstandardní péči mimo běžnou výuku ve spolupráci se Společností rodičů při ZŠ Závodu míru škola nabízí žákům konverzaci v anglickém jazyce, která je vedena zahraničními lektory. Na nadstandardní výkony školy nelze použít prostředky ze státního rozpočtu. Nadstandardní péči nelze považovat za bezplatné vzdělávání zaručené Listinou základních práv a svobod. Z tohoto důvodu rodiče hradí náklady spojené s touto činností. Finanční řešení je v gesci Společnosti rodičů při ZŠ Závodu míru. Na vysvědčení je konverzace v anglickém jazyku uváděna mezi nepovinnými a zájmovými útvary. V katalogových listech je vedena jako nepovinný předmět, místo zájmový útvar, což je formální chyba. Přílohou č. 1 inspekční zprávy je kopie dopisu MŠMT ČR, čj. 30 714/96-14, ze dne 21. ledna 1997 objasňující tuto problematiku. Přílohou č. 2 inspekční zprávy je kopie dopisu rodičům ředitele školy ze dne 21. března 2002 k tématu anglická konverzace.

Učební plány školy jsou realizovány v souladu s přijatými vzdělávacími programy, plnění učebních osnov českého jazyka v 5. ročníku ve školním roce 2002/2003 není v souladu s požadavky osnov.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk a anglická konverzace

Skutečnost, že všichni vyučující německého jazyka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, se promítala pozitivně ve výuce, neboť svými odbornými znalostmi a pedagogickým přístupem naplňovali vynikajícím způsobem hlavní výchovný a vzdělávací cíl výuky, a to rozvoj jazykové komunikativnosti žáků.

Učební osnovy jsou učiteli přepisovány do takzvaných učebních plánů, které jsou dysfunkční, neboť nejsou aplikovány na dané učebnice a neobsahují žádné časové údaje, které by upřesňovaly termín pro probírání tematických celků nebo lekcí. I přes tyto nedostatky formálního charakteru je učivo učebních osnov plněno.

Téměř ve všech cizojazyčných hodinách chybělo v úvodní části výuky stanovení cíle a uplatnění vstupní motivace. Průběžná motivace se projevovala zejména při výuce německého jazyka, a to pochvalou za dobrý výkon, motivační známku za aktivní přístup k výuce. Silným motivačním faktorem pro žáky učící se německému jazyku je nezbytná znalost obrátů běžného komunikativního styku, neboť si každoročně ověřují své praktické znalosti němčiny v konverzaci se svými partnery v německém Selbu.

Velkou snahou vyučující o souvislý mluvený projev žáků byla charakterizována výuka anglické konverzace, ale žáci nevyužívali zcela příležitosti přímé vyučovací metody a vyjadřovali se ve stručných větách, nebo slovech. Podobná situace nastala i ve francouzském jazyce při probírání tematiky Evropské unie. Žáci si formou kreativního psaní vytvořili osnovu pro mluvený projev, který ve své realizaci ztrácel produktivní hodnotu.

V ostatních třídách a ročnících byly aplikovány především receptivní metody. Velmi často byl procvičován poslech záznamu monologu, či dialogu rodilých mluvčích a porozumění bylo prověřeno pomocí zpětné vazby kontrolních otázek vyučujících. Psaní bylo orientováno na procvičování mluvnických jevů jak do sešitů žáků, tak na tabuli. Zadávané úkoly byly přiměřené věku, hodiny byly organizovány převážně v daném jazyce, žáci rozuměli pokynům a ve všech třídách spolupracovali s učiteli. Častá práce ve dvojicích vychovávala žáky ke

spolupráci a toleranci. Méně byla využívána forma týmové práce při zadávání složitějších úkolů.

V nejnižších třídách byly střídány formy a metody práce, žáci soutěžili, zpívali, cvičili dle anglických pokynů, na základě mimojazykových prostředků odhadovali a určovali předváděné děje a profese. Těmito činnostmi se odstraňovala monotónnost a únava žáků, zlepšovaly se psychohygienické podmínky, zejména v poledních vyučovacích hodinách.

V nejnižších ročnících žáci se specifickými poruchami učení dostávali přiměřené úkoly, odpovídající jejich možnostem. Plnění těchto úkolů podporovalo sebedůvěru žáků.

Většina zhlédnuté jazykové výuky byla uskutečněna ve dvou jazykových učebnách, ve kterých jsou žákům k dispozici videorekordéry a zpětné projektory, ty však nebyly při výuce využívány stejně jako výpočetní technika. Z didaktické techniky byly důsledně využívány radiomagnetofony.

Integrita práce s informacemi byla zajišťována pomocí doplňkového materiálu o Evropské unii, prostřednictvím cizojazyčných časopisů, se kterými žáci při výuce průběžně pracují, pomocí nakopírovaného materiálu rozšiřujícího základní učivo a také pomocí grafických tabulek.

Základním zdrojem informací jsou učebnice ucelených řad a doporučené MŠMT. Paralelně v ročnících a třídách jsou využívány čtyři druhy učebnic anglického jazyka, které zajišťují návaznost. Nedostatkem tohoto různorodého studijního materiálu je skutečnost, že v případě výměny učebnice v důsledku dlouhodobé nemoci vyučujícího, popřípadě fluktuace učitelů, ztěžuje tato výměna učebnic práci žákům. Rovněž není možno porovnávat výsledky výuky žáků ani vertikálně, ani horizontálně.

Vyučující i žáci se řídili předem dohodnutými pravidly chování a komunikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích jsou celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a výtvarná výchova na 1. stupni

Výuka jednotlivých předmětů vychází z učebních osnov a je plánována prostřednictvím časově tematických plánů různé úrovně. V přípravě učitelek na výuku převažovala pečlivá činnost, jen výjimečně postrádala hlubší promyšlenost.

Většina hodin českého jazyka se vyznačovala účelnou organizací a množstvím připravených činností. Vyučující zařazovaly do hodin relaxační činnosti, pozitivní dopad měly vstupy písniček a říkadel s využitím radiomagnetofonu. V hodinách převládala tvůrčí atmosféra, žáci pracovali s chutí, navazovali na své zkušenosti a vyvozovali nové učivo. Uvážlivé střídání různých forem práce, aplikace učiva na konkrétní zážitky žáků, poznatky z praktického života, práce s chybou zvyšovaly efektivitu sledovaných hodin. Nové informace sdělovaly vyučující v návaznosti na probrané učivo s přiměřenou náročností.

V některých frontálně vedených hodinách převažovala dominantní role vyučující, organizace, formy i metody práce byly postaveny na zprostředkujícím způsobu vzdělání. Nebyl vytvořen prostor pro vzájemné pokládání otázek a společné řešení problémů, komunikace a kooperace byla mezi žáky minimální. Přesto že žáci prokazovali vysokou míru zvládnutí učiva, nebyly vždy metody a formy přizpůsobeny jejich schopnostem.

Vybraná výuková témata v hodinách výtvarné výchovy zaujala všechny žáky. Jejich organizace měla většinou funkční členění, odpovídala psychohygienickým požadavkům na výuku. Vyučující vhodně rozvíjely mezipředmětové vztahy. Seznámení žáky se zákonitostmi zvolené techniky a pracovním postupem bylo většinou srozumitelné, ne vždy měly vyučující dostatek názorných ukázek, které by sloužily jako zdroj inspirace. V jedné hodině zadala vyučující úkol vyžadující více času, většina žáků jej nestačila dokončit. Časté využívání

pochvaly a oceňování prvků i v méně zdařilých pracích pozitivně ovlivňovalo atmosféru v hodině a zvyšovalo zájem žáků o aktivní tvorbu. V závěru některých hodin byly žákovské práce vystaveny, nechyběla pochvala za podané výkony.

Všechny hodiny obsahovaly úvodní seznámení s výukovými cíli, většinou i závěrečné shrnutí výuky a zhodnocení úspěšnosti a snahy žáků. Ve vynikajících hodinách byla zařazena pestrá úvodní i průběžná motivace, díky které byli žáci aktivní a pozorní celou hodinu. Slovní, převážně kladné hodnocení posilovalo jejich sebedůvěru. Zaznamenán byl náznak vedení žáků k sebehodnocení vlastní úspěšnosti.

Výrazným kladem byla přirozená autorita učitelek, jejich vstřícnost, laskavost a snaha o partnerské jednání, což dětem umožňuje pracovat v atmosféře klidu, důvěry a vzájemného respektu. Ojedinele byla pozorována nekázeň jednotlivců, kdy jejich spontánnost nepříznivě zasahovala do výuky.

Průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni je velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni

Hospitace byly uskutečněny pouze ve třídách s rozšířenou výukou jazyků. Sledované hodiny měly stanovené přiměřené výukové cíle, většinou korespondující s věkem, vědomostmi a schopnostmi žáků. Probírané kapitoly vycházely z tematických plánů, zpracovaných dle učebních osnov přijatého vzdělávacího programu. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Chybějící odborná i pedagogická způsobilost a minimální praxe jedné z vyučujících se odrazila v nízké didaktické a metodické propracovanosti hodin, v drobných odborných chybách a malé náročnosti vůči žákům. Naopak vyučovací hodiny, zejména ve vyšších ročnících, měly úroveň výbornou.

Bezprostřední příprava na hodiny byla ve sledovaných hodinách zřetelná. Struktura hodin odpovídala konkrétním cílům stanoveným v úvodu vyučovacích hodin. Učitelky žáky zpravidla motivovaly matematickou rozvídkou, pochvalami, povzbuzením, využitím jejich praktických znalostí či vědomostí z jiných předmětů i jejich přirozené soutěživosti. Učivo předkládaly žákům metodicky a věcně správně, vyučovací čas byl efektivně využit (vše až na výše uvedenou výjimku). Převládala přímá práce se žáky doplňovaná prací samostatnou s promyšlenou a efektivní činností. Výuka byla občas zpestřena prvky kooperativního učení. Program hospitovaných hodin vedl žáky důsledně ke schopnosti aplikovat probírané učivo. Při zadávání úkolů byla dodržována zásada přiměřenosti. K procvičování bylo často využíváno nakopírovaných materiálů a příkladů ze sbírek úloh z matematiky. Ke konkretizaci i rozvoji představitivosti u žáků učitelky využívaly geometrické modely. Vizuální vjemy byly podporovány přehlednými náčrtky na tabuli.

Pozornost žáků, pracovní kázeň a zaujetí pro předkládané úkoly byly důsledkem účinné motivace ze strany učitelek. Výsledky učení byly v hodinách průběžně vyhodnocovány, převládalo pozitivní hodnocení. Práce žáků následně obsahovala rozbor vzniklých chyb s patřičným vysvětlením a procvičením, které vedlo k odstranění zjištěných nedostatků. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, frekvence klasifikačních záznamů odpovídá charakteru předmětu. Čtvrtletní práce z matematiky jsou přiměřené náročností i způsobem zadání. Jsou v nich hodnoceny jednotlivé zvládnuté matematické operace, žáci jsou klasifikováni za to, co umí.

Organizační pokyny dávané učitelkami ve zhlédnutých hodinách byly srozumitelné a jasné, výběr a množství informací byly přiměřené věkovým zvláštnostem žáků a již zvládnutým matematickým operacím. Žáci měli dostatek možností pro vyjádření vlastního názoru. V závěru vyučovacích hodin nechybělo zhodnocení výkonu žáků. Zavedený systém psaní do

sešitů usnadňuje žákům kvalitní přípravu na vyučování, avšak především v 6. ročníku je kontrola těchto sešitů nedostatečná. Při komunikaci vyučujících se žáky byla respektována osobnost žáka, ve vyučování vládlo prostředí vzájemné důvěry a spolupráce. K vytvoření nestresového prostředí pro žáky pomáhal verbální a neverbální projev učitelek. Všechny učitelky pracují s elánem a maximální snahou vytvořit u žáků pozitivní vztah k předmětu a poskytnout jim vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě i rozvíjet jejich intelektuální schopnosti.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice a chemii

Výuka fyziky a chemie probíhá v souladu se zvoleným výchovně–vzdělávacím programem. Vyučující mají zpracované tematické plány, rozvržení učiva v plánech vychází z osnov vzdělávacího programu, dle doporučení osnov jsou konány laboratorní práce.

Škola je v potřebném množství vybavena funkčními pomůckami pro demonstrační i žákovské experimenty. Ve výuce byla využita didaktická technika. Sledované hodiny proběhly v odborné pracovně, vzhledem k počtu tříd některé z hodin se musí uskutečňovat v kmenových třídách. Psychohygienické zásady výuky byly ve sledovaných hodinách převážně respektovány.

Ve všech hospitovaných hodinách byl v úvodu vytčen a poté sledován konkrétní cíl. Probírané učivo bylo prezentováno názorně a věcně správně, vhodně navazovalo na předchozí poznatky a zkušenosti žáků. Výuka byla přiměřená jejich schopnostem a dovednostem. Činnost žáků ve většině hodin převažovala nad prací vyučujícího. Žáci jsou vedeni k samostatnosti v získávání nových poznatků a k jejich praktické aplikaci. Učitelky byly se žáky během jejich samostatné práce v kontaktu a individuálně jim poskytovaly radu a pomoc.

K prvotní motivaci a podnícení zájmu žáků bylo vysvětlení cíle a postupu práce v hodině. Motivujícím prvkem byly připravené a úspěšně provedené demonstrační i frontální pokusy a měření. Vyučující vhodně využívaly mezipředmětových vazeb, jasně formulovaly problémové otázky, které měly motivační i ověřovací funkci. Propojení teoretických poznatků s jejich praktickým využitím pomáhalo žákům odstranit pocit samoučelnosti výuky. V průběhu většiny hodin byly podporovány vizuální vjemy žáků – náčrtý a psaní nových odborných termínů na tabuli nebo jejich projekce pomocí didaktické techniky. Žáci úměrně věku chápou a uvědoměle používají odbornou terminologii, správně zhotovují náčrtý a schémata, používají stručné a přehledné zápisy postupu řešení úloh. Shrnutí učiva a zobecnění nových poznatků bylo prováděno ve spolupráci se žáky. Ve většině hodin však chybělo závěrečné zhodnocení práce s důrazem na ocenění jednotlivých úspěchů žáků.

Ústní i písemný projev žáků má většinou dobrou úroveň. V jedné ze sledovaných hodin chemie proběhlo ústní zkoušení s veřejným zhodnocením klasifikace. Průběžné záznamy klasifikace v žákovských knížkách poskytují dostatek informací o úrovni práce žáků v předmětu. Klasifikace má většinou pozitivně motivující cíl. Ke zjišťování vědomostí žáků ve fyzice jsou využívány i testy. V chemii jsou k procvičování učiva používány též pracovní sešity z chemie (žáci však do nich nesmí psát).

Vyučující mají k žákům partnerský vztah, který je zřejmý ze způsobu vzájemné komunikace a z chování žáků ve většině hospitovaných hodin. Ve třídě IX. C, která není třídou s rozšířenou výukou jazyků, nekázeň a nezájem žáků o výuku (zejména v chemii) měly negativní vliv na kvalitu vzdělávacího procesu. Žákovské sešity ve fyzice v nižších ročnících vyučující nedostatečně kontroluje. Učitelky se snaží u žáků vytvářet pozitivní vztah k fyzice a chemii. V současné době se nepodařilo žáky zapojit do fyzikální olympiády.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice a chemii hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Jednotliví učitelé cizích jazyků zadávají a opravují písemné práce ve všech jazycích, které jsou ve škole vyučovány. Každoročně jsou ve všech třídách psány vstupní testy. Některé práce mají charakter testů, některé mají charakter kreativního psaní, jsou to zejména písemné slohové práce z německého jazyka. Všechny práce jsou pečlivě opravovány jak učiteli, tak žáky. Ve všech třídách je prováděno sumarizační vyhodnocení počtu a druhu chyb a hlavních nedostatků. Tato analýza slouží jednotlivým vyučujícím, aby se zaměřili na odstranění těchto nedostatků u jednotlivých žáků. Výsledky písemných prací nejsou srovnávány paralelně na úrovni ročníku mezi jednotlivými třídami ve stejném školním roce (horizontálně), ani na úrovni tříd s dosaženými výsledky v předchozím školním roce (vertikálně). Škola nemá stanovená stejná kritéria pro evaluaci těchto prací. Pro zachycení procesu učení se anglickému jazyku vypracovávají žáci Evropské portfolio.

Ve 3. - 5. ročníku jsou pravidelně v každém pololetí písemně ověřovány znalosti žáků v předmětech český jazyk a matematika. Výsledky žáků jsou analyzovány a využívají se v práci předmětových komisí.

K hodnocení výsledků vzdělávání v matematice na 2. stupni slouží analýza čtvrtletních prací, které jsou žákům zadávány shodně ve všech třídách téhož ročníku.

Škola provádí pravidelné vlastní vstupní ročníkové prověrky, jejich analýza slouží k zopakování a procvičení učiva v měsíci září. Ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Pardubice se ve škole uskutečňují psychologické testy. Vnějších evaluačních nástrojů škola nevyužívá.

Celková úroveň vzdělávání a výchovy, včetně realizace vzdělávacích programů je ve sledovaných předmětech velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Mimoškolní aktivity ve školním roce 2002/2003

Mimo vlastní výuku se škola snaží realizovat přijaté úkoly, které jsou uvedené v materiálech UNESCO: učit se poznávat, učit se jednat, učit se žít společně, učit se být. K tomu slouží široká nabídka nepovinných předmětů, kroužků a zejména mimoškolních aktivit. Ve škole je maximálně dbáno na ekologickou výchovu. Velmi funkční knihovna nabízí žákům množství knih, je zároveň střediskem různých aktivit, aktivně podporuje vlastní výuku.

Nepovinné předměty a kroužky ve školním roce 2002/2003: dramatická výchova, šachový kroužek, sborový zpěv, zdravotnický kroužek, mažoretky, sportovní kroužek, plavecký kroužek, francouzský jazyk, německý jazyk, ruský jazyk, španělský jazyk, hra na flétnu.

Partnery školy jsou: Základní škola Hradec Králové, V Lipkách, Základní škola s třídami s rozšířenou výukou jazyků Hradec Králové, tř. SNP, První soukromé jazykové gymnázium v Hradci Králové, Základní škola s třídami s rozšířenou výukou jazyků Praha 1, Mikulandská ul., Grundschule Selb, Spolková republika Německo a College Bon-Encontre, Francie.

Pravidelně se uskutečňují výměnné návštěvy žakovských kolektivů s partnerskou školou v Selbu. V letošním roce byl též uskutečněn výukový zájezd žáků do Anglie.

Žáci školy jsou pravidelně velmi úspěšní v soutěžích: konverzace v německém, anglickém a francouzském jazyce, matematická olympiáda, matematické soutěže

„Klokan“ a „Pythagoriáda“, chemická olympiáda, soutěž „Kdo by se bál chemie“, biologická olympiáda, recitační soutěže, Žáci školy dosahují vynikajících výsledků ve sportovních soutěžích mezi školami Pardubic.

Pěvecký sbor Skřivánek sklízí úspěchy svými pravidelnými koncerty doma i v zahraničí. Velmi úspěšná jsou veřejná vystoupení školního kolektivu mažorettek. Žáci školy se velmi aktivně podílejí na kulturních akcích ve městě.

Škola se aktivně zapojila k ekologickým činnostem škol UNESCO v ČR s názvem Živá voda, které jsou věnovány oslavám padesátého výročí sítě škol UNESCO. Toto téma proniká ve škole téměř do všech oblastí vzdělávání a výchovy.

Nabídka a realizace mimoškolních aktivit je zcela mimořádná, vynikající.

- Zřizovací listina školy vydaná Statutárním městem Pardubice dne 31. července 2001 a Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 27. října 2000 Školským úřadem Pardubice pod čj. 2085/2000 jsou v souladu.
- Při inspekci byly porovnány počty žáků v třídních výkazech s údaji v aktuálním Výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ke 30. září 2002. Při kontrole nebyly zjištěny rozdíly.
- V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření „Stav výuky fyziky v základních a středních školách“. Zúčastnili se jí žáci dvou vybraných tříd a vyučující fyziky. Celorepublikové výsledky šetření budou zveřejněny v odborném tisku.
- Před vlastní inspekci byli rodiče žáků některých tříd požádáni o vyplnění dotazníku souvisejícím s hodnocení školy. Bylo rozdáno 109 dotazníků, vyplněno a vráceno 77, tj. 70,6%. S výsledky byl seznámen ředitel školy. Celkový přehled odpovědí rodičů je přílohou č. 3 inspekční zprávy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Statutárního města Pardubic ze dne 31. července 2001.
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 27. října 2000, vydané Školským úřadem Pardubice pod čj. 2085/2000.
3. Inspekční zpráva čj. 102 391/98-2450 ze dne 7. prosince 1998.
4. Koncepce rozvoje Základní školy Závodu míru Pardubice (bez udání termínu trvání).
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002.
6. Režim školy pro žáky ZŠ Závodu míru (školní řád).
7. Aktuální organizační řád a organizační schéma.
8. Personální dokumentace pedagogů, osobní spisy zaměstnanců, vysvědčení pedagogů.
9. Aktuální kritéria přiznávání osobních příplatků.
10. Zápis z jednání pedagogické rady ve školním roce 2002/2003.
11. Pracovní program pro školní rok 2002/2003.
12. Měsíční pracovní plány ve školním roce 2002/2003 (září – květen).
13. Aktuální učební plány upravené v podmínkách školy.

14. Rozvrh hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2002/2003.
15. Třídní knihy hospitovaných tříd.
16. Aktuální třídní výkazy a katalogové listy.
17. Tematické plány vyučujících v hospitovaných předmětech.
18. Zápisy z jednání metodických orgánů sledovaných vyučovacích předmětů ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003.
19. Výběr žákovských knížek a písemností v hospitovaných předmětech.
20. Písemné práce z cizích jazyků ve školním roce 2002/2003, náhodný vzorek.
21. Písemné testy žáků prvních a třetích ročníků, jejichž výstupy jsou selekcí pro studium ve třídách s rozšířenou výukou jazyků, náhodný vzorek ve školním roce 2002/2003.
22. Čtvrtletní práce z matematiky na 2. stupni ve školním roce 2002/2003.
23. Propagační leták Dítě, rodina, škola 2002 – 2003.

ZÁVĚR

Výuka cizích jazyků je věcná a odborně správná. Plně kvalifikovaní učitelé častěji uplatňovali náročnější formy a metody práce, které směřovali ke komunikativní pohotovosti. Dlouhodobá absence a poměrně častá fluktuace učitelů cizích jazyků (s výjimkou německého jazyka) jsou příčinou, že v době inspekce se personální podmínky v této oblasti ukázaly jako nedostatek, zejména v souvislosti s tím, že škola má třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Žáci školy jsou dlouhodobě motivováni pro cizojazyčnou výuku prostřednictvím evropských projektů, jako je Evropské portfólio, na kterém pracují zejména v anglickém jazyce, a také četnými výměnnými zahraničními pobyty, na kterých si vytvářejí vztah k cizím národům a kulturám. Jsou vychováváni k toleranci a multikulturnímu chápání světa.

Na 1. stupni je pozitivem vysoká pedagogická a odborná způsobilost vyučujících, která je předpokladem kvalitního vzdělávacího procesu. Rezervy jsou v oblasti voleb metod a forem práce.

V matematice na 2. stupni jsou výrazné rozdíly ve vedení pedagogického procesu související s kvalifikací vyučujících. Vedení školy se před začátkem školního roku nepodařilo personálně zajistit matematiku tak, aby veškerá výuka tohoto předmětu byla vyučována učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

V oblasti materiálně-technických podmínek sledovaných vyučovacích předmětů jsou nedostatky ve vybavení kabinetů cizích jazyků učebními pomůckami (chybějí videokazety s reáliemi příslušných jazykových zemí, jazykové programy výpočetní techniky, pomůcky jsou zastaralé). Škola má malý počet počítačů a tím i jejich využití ve vyučovacích hodinách je obtížné. Nefunkční jsou rozvody energií do žákovských stolků v učebně fyziky a chemie. Příznivé psychohygienické podmínky žákům vytváří organizace přestávek s možností využití areálu školy i funkční a estetická výzdoba prostor školy.

Aktivity školy mimo rámec vlastního vyučování dotváří komplex výchovně vzdělávacího působení na žáky, který je ve srovnání s jinými školami mimořádný.

V porovnání s výsledky předcházející inspekční zprávy došlo ke zmenšení počtu učitelů cizích jazyků, kteří mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Režim školy pro žáky nadále obsahuje minimální množství práv žáků. Většina dalších doporučení souvisejících s finanční náročností nebyla realizována.

Přes kritické hodnocení některých oblastí činnosti školy má průběh a výsledky vzdělávání a výchovy žáků výraznou převahu pozitiv.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členové týmu	Mgr. Dana Janulíková	Mgr. Dana Janulíková, v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Lenka Hrubá
Eva Nováková

V Pardubicích dne 23.června 2003.

Přílohy

1. Kopie dopisu MŠMT ČR, čj. 30 714/96-14, ze dne 21. ledna 1997.
2. Dopis ředitele školy rodičům žáků školy ze dne 21. března 2002.
3. Výsledky dotazníkové akce ČŠI o vztahu rodičů ke škole.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. červen 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Jiří Broulík	Mgr. Jiří Broulík, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-07-04	102 207/03-2651
Zřizovatel	2003-07-04	102 208/03-2651

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány